

1. Školski vjeronauk, kako je to u osnovi izloženo u ustavnom i u školskom pravu kao i u Zaključku zajedničke sinode biskupija Savezne Republike Njemačke "Vjeronauk u školi" (1974, hrv. izdanje KSC, Zagreb 1996), predstavlja osobit i nezamjenjiv doprinos obrazovnom i odgojnom zadatku škole te pronalaženju identiteta i životnom ostvarenju mladih ljudi.

2. Izraz vjeroispovijest ne smije se razumjeti kao oznaka crkvene uskoće i kao težnja jednostavnog omeđivanja i izoliranja, nego se temelji na poruci Svetoga pisma, predaji učenja i praksi vjerovanja Crkve. Na temelju tih odrednica konfesionalnost prožima sva životna očitovanja Crkve. Prema katoličkom razumijevanju k njima pripadaju i temeljno otvaranje prema drugim kršćanskim vjeroispovijestima kao i tome pripadajuća spremnost. U tome smislu mora se svaki katolički školski vjeronauk, koji se drži vjeroispovjesnim, predavati u ekumenskom duhu. Slično vrijedi i za razgovor sa židovstvom i nekršćanskim religijama.

3. Vjeroispovjesno prožimanje školskog vjeronauka nije određeno samo temeljnim zakonom osnovnih propisa dotičnih vjerskih zajednica nego je i konkretan izričaj za ukorjenjenje i udomljivanje vjere u iskustvenom i zornom religioznom životnom okruženju, koji je neizostavan upravo za djecu i mlade u smislu vođenja k vjeri.

4. Crkvi, u kojoj Evanđelje ima mjesto svoga konkretnog života, potrebno je vjerovanje i stoga je ona vjeroispovjesna. Ne može postojati neka kršćanska, ekumenska ili apstraktna Crkva, koja je iznad svih vjeroispovijesti. Stoga se napokon Crkve pozivaju na vjeroispovjesni školski vjeronauk, kao što to jamči i čl. 7, par. 3 našeg Ustava.

Tako shvaćena vjeroispovjesnost je također i upravo pod uvjetima sve manjeg vezivanja uz Crkvu i zanemarenog iskustva vjere, uključujući i tome pripadajuće znanje, temeljna pretpostavka za religiozni odgoj i za školski vjeronauk. Kad on u školi kod prenošenja vjere i nailazi na određene granice, ipak u našoj situaciji predstavlja nezamjenjivo mjesto na kojemu se mladi čovjek uči ophodjenju s vrednotama i gdje može dobiti uvid u kršćansku vjeru. Vjera će jamačno biti nošena i poticana i na drugim mjestima učenja (obitelj, župna zajednica, dječji vrtić, rad s mladima itd.).

NJEMAČKI BISKUPI, *Obrazovna snaga vjeronauka. Konfesionalnost katoličkog školskog vjeronauka*¹

SAŽETAK

U sljedećih nekoliko redaka ne može se sažeti sve što je rečeno u ovom dokumentu. Stoga će se ovdje više nastojati ukratko sažeti najvažnije temeljne izričaje i poticaje za djelovanje.

¹ Na ovogodišnjem jesenskom zasjedanju njemački su biskupi usvojili ovaj dokument o specifičnom vjeroispovjesnom obilježju katoličkog školskog vjeronauka. Kako bi naši čitatelji dobili barem osnovni uvid u taj dokument, ovdje objavljujemo prijevod "Sažetka". Usp. DIE DEUTSCHEN BISCHÖFE, *Die bildende Kraft des Religionsunterrichts. Zu Konfessionalität des katholischen Religionsunterrichts. 27. September 1996*, Sekretariat der Deutschen Bischofskonferenz, Bonn 1996, str. 76-80.

5. Kao posljedica veze s vjerovanjem crkveni je školski vjeronauk određen trima čimbenicima: učiteljem, učenikom, sadržajem učenja. Učitelj i učiteljica imaju zadatak kao svjedoci biti lojalni vjeroispovijesti svoje Crkve i prenositi je vjerodostojno; s učenicima i učenicama može učitelj/ učiteljica u školskom vjeronauku, nadovezujući se na znakove pripadnosti Crkvi (npr. crkvena godina, sakramenti itd.), doći u razgovoru do života prožeta vjeroispoviješću; sadržaj koji je vezan uz ispovijest vjere Crkve daje učenicima i učenicama u pluralističkom često nepreglednom društvu određeno i zajamčeno usmjerenje.

Baš danas mora to pozitivno određivanje smisla konfesionalnosti biti posviješteno. Tako razumijevan vjeroispovjesni školski vjeronauk ograđuje se od svih pokušaja da se uvede "međuvjeroispovjesni", "nadvjeroispovjesni" ili "ekumenski" školski vjeronauk. Takav školski vjeronauk morao bi zanemariti baš konkretno življene, zorne i životu blize elemente i ograničiti se na slabo razumljivu opću religioznost, poravnavajući sadržaje te bi lako mogao otkliznuti u neki apstraktni školski vjeronauk.

Za identitet katoličkog školskog vjeronauka jesu i ostaju konstitutivne tri veličine: učitelj, učenik i sadržaj učenja. To trojstvo i dalje tvori temelj za crkveno prožimanje ovog nastavnog predmeta. To posebno vrijedi za one koji započinju školovanje i za osnovnu školu. Upravo se ovdje ne smije - unatoč nekim tvrdnjama - kod djeteta napustiti udobljenje u konkretnu vjeru zajednice koja se može iskustveno doživjeti.

6. Kad se u tom smislu s dobrim temeljima pridržava vjeroispovjesnosti školskog vjeronauka, tada ne znači nikakvu uskoću ni ograđivanje. Što je među Crkvama moguće na polju suradnje, može biti korisno i za oba školska vjeronauka - evangelički i katolički.

Školskopraktične datosti pod određenim okolnostima u nekim krajevima kao i u nekim školskim vrstama ili oblicima čine nužnim fleksibilno pristajanje na posebne osobne i ustrojstvene odnose. Rješavanje tih problema ipak ne može biti ostavljeno samovolji pojedinaca. Za to su nadležna ministarstva za kulturu saveznih pokrajina i vodstva biskupija i Crkava. Pritom treba biti zajamčeno da takva sređivanja ne stave praktički izvan snage temeljni vjeroispovjesni identitet školskog vjeronauka na temelju jedinstva učitelja, učenika i sadržaja učenja.

7. U tim okvirima i pod tim uvjetima preporučuje se suradnja Crkava u školskom vjeronauku, npr. pri izboru tema i djela za koje vlada zajednički interes. U tome smislu postoje izmjene temeljnih načela vjeroispovjesnosti, npr. kod iskušavanja modela, posebnih slučajeva i iznimnih situacija. Tu se misli i na uočavanje paralelnih elemenata u vjeroispovjesnim nastavnim planovi-

ma, izmjeničnu primjenu školskih udžbenika i nastavnih materijala, suradnju na stručnim konferencijama, dogovor o zajedničkim fazama i projektima nastave, planiranje i izvođenje priredaba izvan nastave, ponude školskog pastoralara i suradnju kod daljnje izobrazbe učiteljica i učitelja.

8. Vjeroispovjesni školski vjeronauk u ekumenskom duhu u iznimnim slučajevima dopušta status gosta učenicima i učenicama druge vjeroispovijesti, posebno onda kad se školski vjeronauk te vjeroispovijesti ne može ponuditi i kad profil katoličkog školskog vjeronauka ne dolazi u pitanje.

9. Želji roditelja i djece bez vjeroispovijesti s molbom da u školskom vjeronauku upoznaju kršćanstvo s njegovim vrednotama i njegovu kulturu, može se udovoljiti kad je zajamčen katolički školski vjeronauk kao takav.

Slično vrijedi i za posebne situacije npr. u novim saveznim pokrajinama, kad se uredi tako da je omogućeno prihvaćanje većeg broja nekrštenih učenica i učenika.

10. Kršćanski identitet u ekumenskoj otvorenosti jest i ostaje obilježje školskog vjeronauka, koji na najbolji način želi biti u skladu ne samo s političkim i državno crkvenopravnim nego i s pedagoškim i religioznim zahtjevima u pluralističkom društvu.

Treba pozdraviti vjeroispovjesnu suradnju pod tim uvjetima u školskom vjeronauku i u ostalim školskim područjima.

Različitim konceptima školskog vjeronauka, koji smjeraju na zajedničko oblikovanje i odgovornost kršćanskih Crkava za školski vjeronauk, može se stoga isto tako malo udovoljiti kao i modelima nastave koja se svodi na poznavanje religije i života.